

Koordinovaný rozvoj v regionech v programovém období 2028+

Prezentace z pracovní skupiny AKČR Koheze 2028+

Kraskov, 11.09.2025

Východiska

- ▶ Zákon 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, který v §12, odst. 2, písm. b) dává krajům povinnost, aby ve své strategii rozvoje územního obvodu stanovily strategické cíle a priority rozvoje kraje a nástroje regionální politiky pro zajištění dynamického a vyváženého rozvoje územního obvodu kraje a částí jeho území.
- ▶ Kraje sice výše uvedenou odpovědnost a pravomoc mají, ale v konkrétních nástrojích evropské politiky ČR jsou pouze „jedni z mnoha“ aktérů a neurčují a často ani nevědí, co se na území daného kraje realizuje.

Východiska

- ▶ V rámci kohezní politiky jsou aktuálně realizovány projekty prostřednictvím různých nástrojů, které více či méně odpovídají pojetí územní dimenze - tj. logice cíleného a na míru šitého přístupu k území, k jeho potřebám ale především potenciálu.
- ▶ K hlavním patří:
 - ▶ Integrované územní investice (realizované na území aglomerací krajských měst + Mladé Boleslavi),
 - ▶ Strategie komunitně vedeného místního rozvoje (realizované na subregionální úrovni, na politickém rozhodování nezávislé společenství),
 - ▶ Operační program Spravedlivá transformace (realizovaný na území Karlovarského, Ústeckého a Moravskoslezského kraje, s řídicím orgánem - MŽP, nicméně s větším zapojením RSK),
 - ▶ Regionální akční plány (na území jednotlivých krajů, zaměřeny na krajské kompetence, zapojení RSK).

Pojetí implementace územní dimenze v programovém období 2028+

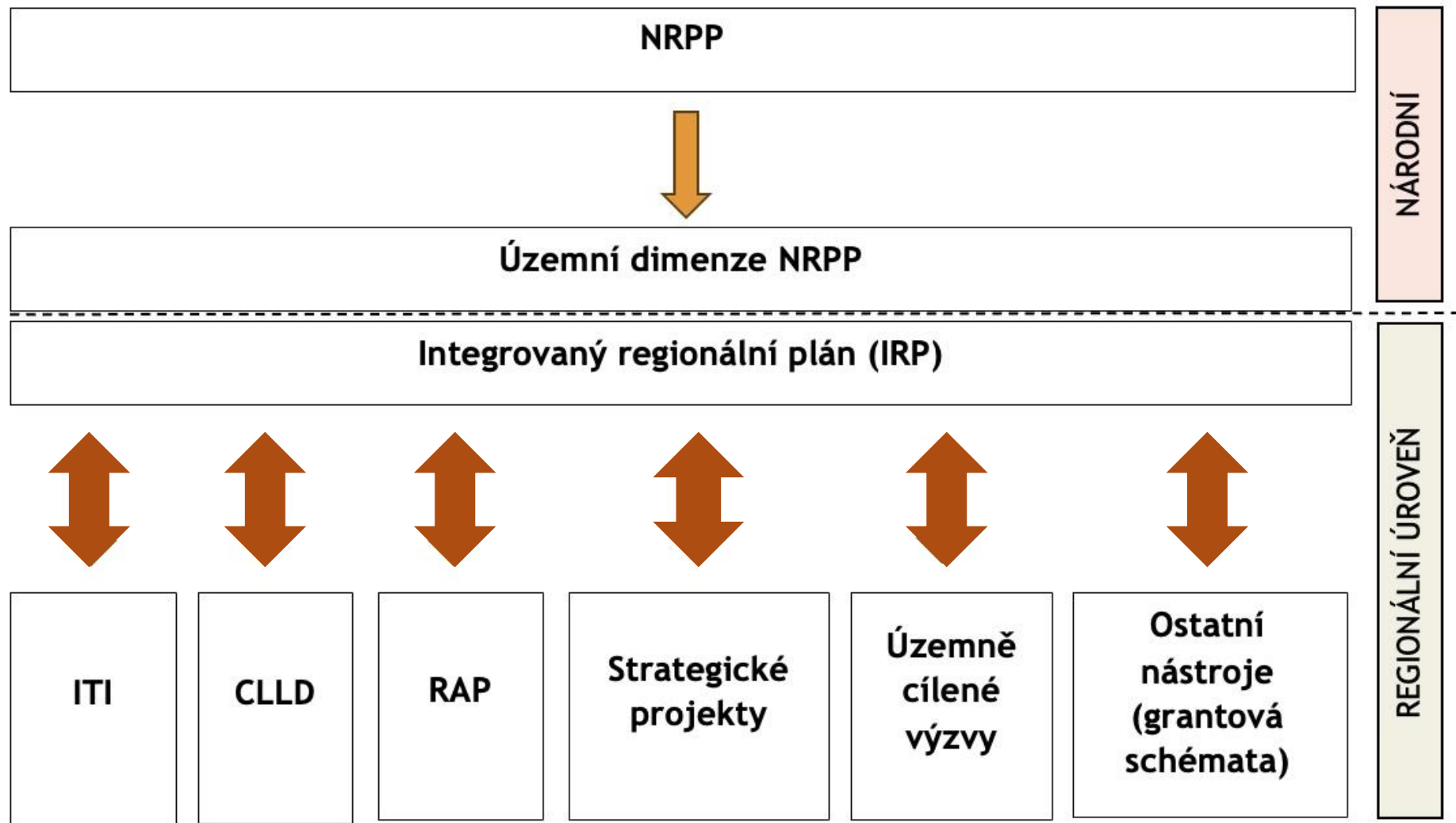
- ▶ V návrzích evropské legislativy se objevuje výkonnostní model financování, kdy finanční prostředky budou přidělovány na základě prokázané změny v dané oblasti (nikoliv jedním projektem) - inspirace RRF.
- ▶ S velkou pravděpodobností tedy bude nutné pro zdárné financování plnit „milníky a cíle“, pokud nebudou definovány pouze na národní úrovni, za nejmenší možnou jednotku považujeme kraj (NUTS3).
- ▶ Nově bude vytvářen Národní a **regionální** partnerský plán, který bude obsahovat jednotlivé kapitoly a k nim přiřazené jeden nebo více řídicích orgánů.

Pojetí implementace územní dimenze v programovém období 2028+

- ▶ Úspěšná realizace nového pojetí kohezní politiky a plnění milníků a cílů bude vyžadovat shodu a aktivní spolupráci mezi národní, krajskou a místní úrovní, jasné rozdělení rolí a posílení kapacit pro práci s novými metodami financování.
- ▶ Je nutné, aby se území kraje shodlo na prioritách, které bude realizovat pro co nejefektivnější podporu potenciálu svého rozvoje.
- ▶ AK ČR chce vytvořit v každém kraji dokument, který bude určovat, jak bude územní dimenze aplikována na úrovni daného kraje, **která témata a aktivity se v rámci územní dimenze budou realizovat** a který bude zajišťovat vzájemnou provázanost činnosti jednotlivých aktérů = **Integrovaný rozvojový plán**.
- ▶ REALIZACÍ takového mechanismu bude lépe zajištěna **vzájemná věcná i časová provázanost jednotlivých akcí a realizací v území**, jejich pozitivní dopady se budou multiplikovat a vykazování účinnosti kohezní politiky bude jasnější včetně návaznosti na plnění milníků a cílů.

Pojetí implementace územní dimenze v programovém období 2028+

- ▶ IRP - zastřešující nástroj (mechanismus) pro uplatňování územní dimenze.
- ▶ Nebude se jednat o novou strategii, ale „plán“, který bude vycházet ze stávajících strategií, vydefiniuje oblasti a v nich cíle, které budou prostřednictvím jednotlivých v něm uvedených nástrojů plněny.
- ▶ Vytvořením IRP budou pověřeny sekretariáty RSK a/nebo obory, které v rámci krajského úřadu zajišťují činnosti v rámci vytváření strategií rozvoje územního obvodu kraje - projednávat a schvalovat bude RSK a pro formální účinnost také krajské zastupitelstvo.
- ▶ Stanoví vhodné nástroje na implementaci jednotlivých témat (určí formu realizace - zdali se bude jednat o projekty individuální, strategické, projekty v rámci RAP, ITI či CLLD, nebo zdali navrhne např. územně zacílené výzvy či grantové schéma apod.).

Tematické zaměření kohezní politiky - stanovisko Asociace krajů ČR

- ▶ Schváleno AKČR na jaře 2025, obsahuje 6 priorit:
 - ▶ Konkurenceschopnost regionů, inovace a digitalizace
 - ▶ Bezpečnost, odolnost a obranyschopnost
 - ▶ Zelená transformace a energetická soběstačnost
 - ▶ Rozvoj venkova, menších obcí a periferních oblastí prostřednictvím boje s jejich vylidňováním
 - ▶ Přeshraniční spolupráce
 - ▶ Sociální problematika, stárnutí a zdraví obyvatelstva

Děkuji za pozornost.